

Místní národní výbor Krásné Údolí
(1925) 1946 - 1960

Inventář

Číslo EL NAD: 63
Evidenční číslo pomůcky: 217

Obsah

Úvod.....	3
I. Vývoj původce archivního souboru.....	3
II. Vývoj a dějiny archivního souboru.....	6
III. Archivní charakteristika archivního souboru.....	6
IV. Stručný rozbor obsahu archivního souboru.....	6
V. Záznam o uspořádání archivního souboru.....	7
Příloha č. 1 – Seznam použitých pramenů a literatury.....	8
Příloha č. 2 – Seznam použitých zkratk.....	9
Inventární seznam.....	10

Úvod

I. Vývoj původce archivního souboru

Původcem archivního souboru je Místní správní komise Krásné Údolí a Místní národní výbor Krásné Údolí, vyvíjející svou činnost od 9. ledna 1946 do 30. června 1960. Obec spadala v letech 1945 – 1960 do politického okresu Stříbro. Na základě reformy provedené zákonem č. 280/1948 Sb., o krajském zřízení byl od 1. ledna 1949 zřízen Kraj Plzeňský, jehož součástí se stala i obec Krásné Údolí. Do roku 1948 se pro obec používal německý úřední název Schönthal. Souběžně byl neoficiálně používán i název Krásné Údolí, který v roce 1948 původní německý název nahradil i oficiálně.

Podle vládního nařízení č. 4/1945 Sb., o volbě a pravomoci národních výborů, částečně pozměněného vládním nařízením č. 44/1945 Sb., o rozsahu působnosti národních výborů, se v každé obci měl ustavit místní národní výbor. Jeho vnitřní složení, pravomoci, hospodaření, vedení a podepisování některých druhů písemností určovala Směrnice ministerstva vnitra č. 6 ze dne 19. května 1945 uveřejněná v Úředním listu republiky Československé a navazující Prozatímní organizační řád místních národních výborů z roku 1947. Tyto dokumenty rozlišovaly národní výbory na volený sbor složený z členů národního výboru, jeho složky (rada, předseda, referenti, komise) a úřad národního výboru.

Pro dočasnou správu obcí s převážnou většinou obyvatelstva státně nespolehlivého, tj. zejména v pohraničí, nemohl být ustaven místní národní výbor. Proto byly jmenovány okresními národními výbory, resp. okresními správními komisemi, místní správní komise, jejichž pravomoci byly stejné jako pravomoci místních národních výborů. Místní správní komise měly mít 3 až 6 jmenovaných členů, rovněž předseda místní správní komise byl jmenován, nikoliv volen.

K volbě místní správní komise (nově zvolení členové ale užívali název místní národní výbor, i razítko s nápisem MNV používali až do roku 1947, teprve potom začali používat razítko s nápisem místní správní komise, proč tomu tak bylo, není z dostupných písemností zřejmé) došlo dne 9. ledna 1946 za účasti 13 obyvatel obce Krásné Údolí. Předsedou MSK byl zvolen Václav Havel, místopředsedou Václav Kozel, pokladníkem František Voříšek. Kdy došlo ke jmenování těchto členů OSK ve Stříbře, není z dochovaných archiválií patrné.

Současně byla zvolena osidlovací komise s předsedou Ladislavem Hanzlíkem, mléčná komise s předsedou Josefem Věbrem, který byl zároveň předsedou svazu českých zemědělců. Následně proběhla dne 11. ledna 1946 volba rolnické komise, jejímž předsedou se stal Ladislav Hanzlík, místní osvětové rady, jejímž předsedou se stal Josef Vačkář a předsedou svazu branosti byl zvolen Josef Věbr.

Místní správní komise měly být nahrazeny místními národními výbory na základě výsledků voleb do Ústavodárného národního shromáždění podle § 1 a § 11, odst. 2 vládního nařízení č. 120/1946 Sb., o obnovení národních výborů na podkladě výsledků voleb do ústavodárného Národního shromáždění ze dne 27. května 1946. Hlavním kritériem pro vznik místního národního výboru byl počet 50 platných voličských hlasů v obci. Pokud počet platných hlasů nedosáhl tohoto počtu, fungovala v obci i nadále místní správní komise nejdéle však do roku 1950, kdy byla na základě vládního nařízení č. 14/1950 Sb. přeměněna na místní národní výbor. V Krásném Údolí se voleb zúčastnilo pouze 40 oprávněných voličů, takže v obci působila i nadále místní správní komise.

Předseda MSK Václav Havel podal dne 14. září 1946 rezignaci a žádal volbu nové

MSK, ke které došlo až 14. ledna 1947. Navrženi a zvoleni byli: Josef Vébr, Josef Vačkář, Václav Kozel, Karel Neuberger, Jan Zíka a Bohuslav Maroušek. Volba předsedy, místopředsedy a pokladníka proběhla následující den. Předsedou byl zvolen Karel Neuberger, místopředsedou Bohuslav Maroušek a pokladníkem Josef Vačkář (převzetí úřadu proběhlo dne 15. února 1947). Rada ONV ve Stříbře na schůzi konané dne 27. ledna 1947 jmenovala takto zvolenou MSK v Krásném Údolí. Ani po volbě nových členů MSK nebyla situace v obci uspokojivá. Funkcionáři nezvládali své funkce a ani ostatní obyvatelé neměli o práci zájem. Docházelo stále k hádkám, neshodám a situace v obci se vyhrotila již v říjnu 1947. Na veřejné schůzi dne 8. října 1947 byla provedena opět nová volba členů MSK. Navrženi a zvoleni byli: Jan Kopet, Václav Havel st., Jan Zíka, Matěj Lebeda, František Kafka a Karel Neuberger. Předsedou MSK byl zvolen Jan Kopet, místopředsedou Václav Havel st. Rada ONV ve Stříbře na schůzi dne 13. října 1947 schválila jmenování nové MSK v Krásném Údolí. Avšak i nadále docházelo ke změnám ve složení členů MSK.

MAV NF v Krásném Údolí odvolal dne 7. března 1948 2 členy MSK (místopředsedu Václava Havla st. a Karla Neubergera) a 2 členy MRK (předsedu Ladislava Hanzlíka a Karla Neubergera) a navrhl nové členy. Místopředsedou MSK se stal Václav Kotrlík, pokladníkem Josef Vačkář, předseda a ostatní členové zůstali beze změny. Jako náhradníci byli zvoleni Václav Kozel, Bohuslav Maroušek a Alois Lazna. Též byla sestavena MRK, jejímž předsedou byl zvolen Jan Zíka, místopředsedou Václav Kozel, jednatelem Bohuslav Maroušek a členové Josef Vačkář, Matěj Lebeda a František Voříška. Rada ONV ve Stříbře dle zápisu ze schůze ze dne 15. března 1948 takto navržené členy odvolala a nově zvolené jmenovala.

K přeměně Místní správní komise v Krásném Údolí na MNV došlo v roce 1950 při reorganizaci MNV. Na návrh MAV NF jmenoval ONV ve Stříbře podle § 27 odst. 1, vládního nařízení č. 14/1950 Sb., ze dne 28. února 1950 o organizaci místních národních výborů nové členy dne 7. června 1950. Jmenování byli: Jan Kopet, Václav Kotrlík, Josef Vačkář, Jan Zíka, Václav Kozel, Václav Zíka, František Kotrlík, Bohumil Maroušek a Karel Neuberger. Ze zápisu z ustavující schůze nově zvoleného MNV ze dne 14. června 1950 vyplývá, že předsedou byl zvolen opět Jan Kopet, náměstkem Bohumil Maroušek a členy rady Josef Vačkář a František Kotrlík. Funkci újezdního tajemníka pro obec Krásné Údolí tehdy vykonával Josef Velek (pověřený ONV ve Stříbře). Podle kategorizace MNV spadala obec Krásné Údolí do I. kategorie (do 600 obyvatel) s počtem nejméně 15 členů MNV. Na návrh ONV ve Stříbře snížil KNV v Plzni výměrem ze dne 27. června 1950 počet členů MNV a rady (podle § 19 a 20 vl. nař. č. 14/1950 Sb.) na 9, resp. 3 členy rady, z důvodu malého počtu obyvatel (78).

V tomto složení pracoval MNV až do roku 1951. V roce 1951 zemřel člen rady MNV František Kotrlík. Novým členem MNV byl navržen Václav Lebeda, kterého ONV ve Stříbře jmenoval dne 19. listopadu 1951. Zda došlo v následujících letech 1952 – 1954 k nějakým změnám ve složení členů MNV není možné pro absenci archiválií zjistit.

Do struktury národních výborů pak významně zasáhl až ústavní zákon č. 12/1954 Sb., o národních výborech a na něj navazující zákony a vládní nařízení č. 13/1954 Sb., o národních výborech, č. 14/1954 Sb., o volbách do národních výborů, č. 16/1954 Sb., o změnách územních obvodů některých národních výborů a č. 23/1954 Sb., o organizaci výkonných orgánů národních výborů. Dosavadní struktura národních výborů zůstala těmito normami v podstatě nedotčena, pouze v sídlech krajských národních výborů vznikly městské národní výbory. Poměrně zásadně však byla změněna jejich vnitřní organizace zrušením referentského systému, jehož místo zaujaly jednotlivé odbory národních výborů. V jejich čele již nestáli členové rady, nýbrž úředníci.

Podle § 3, odst. 5 zákona č. 13/1954 Sb., se volil do místních národních výborů 1 člen nejméně na 100 obyvatel a nejvýše na 200 obyvatel podle velikosti obce. V obcích do 900 obyvatel se volilo 9 členů. Místní národní výbory se měly scházet ke svým zasedáním nejméně jedenkrát za měsíc (§10). Rada národního výboru se skládala z předsedy NV, jeho náměstka, popř. náměstků, tajemníka a ostatních členů rady. Všichni členové rady byly voleni národním výborem na jeho prvním zasedání. Národní výbor mohl svou radu i její jednotlivé členy kdykoli odvolat.

Podle zákona č. 14 /1954 Sb., o volbách do národních výborů, byly uskutečněny první volby členů národních výborů všemi občany, majícími volební právo. Volební období bylo stanoveno na 3 roky. První volby do místních národních výborů se konaly 16. května 1954.

Jak je patrné ze zápisu o hlasování bylo ve volbách zvoleno 9 členů do MNV: František Voříšek, Josef Bouček, Václav Lebeda, Josef Vačkář, Růžena Machartová, Anna Kunešová, Bohuslav Maroušek, Josef Vébr a Jan Kopek. Další vývoj MNV v obci Krásné Údolí lze vzhledem k absenci archivních dokladů dokumentovat pouze ze zpráv o výsledcích revizí provedených ONV ve Stříbře. Funkci předsedy MNV zastával od 1. června 1954 Bohumil Maroušek, funkci tajemníka Jan Kopet a účetní službu Josef Bouček.

Po volbách v květnu 1957 byl předsedou MNV zvolen František Machart a tajemníkem Václav Kotrlík. Od 1. července 1957 vedla účetní a pokladní službu Bedřiška Vebrová. Ostatní členy MNV se bohužel, nepodařilo zjistit. Předseda MNV František Machart ve funkci setrval až do sloučení obce v roce 1960.

Z revizních zpráv zároveň vyplývá, že činnost MNV a stálých komisí byla zcela nedostačující, funkcionáři neplnili svoje úkoly a tím porušovali tehdy platné zákony a nařízení.

K definitivnímu zániku MNV v Krásném Údolí došlo sloučením obce Krásné Údolí s obcí Černošín s účinností od 1. července 1960 v souvislosti s územní reorganizací okresu Tachov provedené na základě zákona č. 36/1960 Sb., o územním členění státu. Do nově reorganizovaného okresu Tachov byly zahrnuty nejen obce stávajícího okresu Tachov, ale i větší část obcí náležejících dosud pod správu ONV Stříbro. Tímto se sloučené obce Krásné Údolí a Černošín staly součástí okresu Tachov. Sloučením těchto obcí se vytvořila jedna obec s názvem Černošín a Krásné Údolí se stalo osadou obce Černošín.

Předsedové MSK a MNV v Krásném Údolí v letech 1946 – 1960

jméno předsedy	ve funkci od	ve funkci do
Václav Havel	9. 1. 1946	14. 1. 1947 (MSK)
Karel Neuberger	15. 1. 1947	8. 10. 1947 (MSK)
Jan Kopet	8. 10. 1947	květen 1950 (MSK)
	červen 1950	květen 1954 (MNV)
Bohumil Maroušek	1. 6. 1954	květen 1957
František Machart	květen 1957	červen 1960

II. Vývoj a dějiny archivního souboru

Písemnosti vyprodukované MSK, resp. MNV Krásné Údolí byly uchovávány ve spisovně MNV, která se s největší pravděpodobností nacházela v úřadovně MNV v čp. 28. Z jediného zápisu o archivní odborné prohlídce provedené 6. ledna 1956 je zřejmé, že se ve spisovně nacházela kniha zápisů ze schůzí obecního zastupitelstva, MSK a MNV z let (1925) 1946 – 1951 (dnešní inv. č. 1), kniha zápisů ze schůzí MNV z let 1951 – 1955 (dnes chybějící), blíže nespecifikované spisy z doby 1952 – 1954, voličské seznamy z let 1949 a 1954 (dnešní inv. č. 5) a rozpočet obce z roku 1950 (dnešní inv. č. 6). Z toho byly ponechány ve spisovně MNV pro archiv: kniha zápisů z let (1925) 1946 – 1951, voličské seznamy z let 1949 a 1954 a rozpočet obce z roku 1950. Tyto vybrané archiválie měly být dle evidenčního listu JAF zavedeného 2. prosince 1957 předány Okresnímu archivu ve Stříbře 6. ledna 1956, ale zřejmě došlo k jejich převzetí až později. Co se stalo s ostatními písemnostmi není možné zjistit, protože do zrušení MNV v roce 1960 již žádná archivní prohlídka neproběhla. Spisy, které zbyly ve spisovně MNV Krásné Údolí po jeho zrušení patrně převzal nástupnický MNV Černošín, ale není jasné jak s nimi dále naložil. Informace jsou pouze o knihách příjmů a výdajů z let 1958 – 1960, které byly Okresnímu archivu Tachov se sídlem ve Stříbře předány MNV Černošín dne 13. června 1986 (č. přírůstku 395).

III. Archivní charakteristika archivního souboru

Před zahájením pořádání byl archivní soubor tvořen 1 úřední knihou a 1 kartonem z let (1925) 1945 – 1960. Při inventarizaci archivního souboru byly rovněž s negativním výsledkem prověřeny archiválie nástupnického MNV Černošín.

Kniha inventární byla v archivním souboru ponechána z důvodu evidence obecních budov (např. budova MNV, hasičská zbrojnice, atd.).

K archivnímu souboru je přiřazena kniha zápisů zasedacích protokolů z let 1925 – 1939 z archivního souboru AO Krásné Údolí, protože bylo pokračováno v jejím vedení zápisy ze schůzí MSK a MNV v letech 1946 – 1951.

Archivní soubor byl uspořádán podle Návrhu metodického návodu pro uspořádání a inventarizaci archivních souborů místních národních výborů vydaného Archivní správou Ministerstva vnitra ČR.

Fyzický stav archivního souboru je dobrý.

Dochované archiválie jsou I. a II. kategorie.

Jazykem archivního souboru je čeština a němčina.

IV. Stručný rozbor obsahu archivního souboru

Dochované archiválie MNV Krásné Údolí jsou pouze torzem kdysi rozsáhlé agendy MNV. Nejvýznamnější archiválií je bezesporu kniha zápisů ze schůzí obecního zastupitelstva, MSK, MNV, veřejných schůzí a schůzí všech zemědělců z let (1925) 1946 – 1951 (inv. č. 1). Bez zájímavosti nejsou jistě ani voličské seznamy informující o obyvatelích obce (inv. č. 5).

V. Záznam o uspořádání archivního souboru a zpracování archivní pomůcky

Archivní soubor MNV Krásné Údolí uspořádala a inventární pomůcku sestavila Jana Zimová v červenci 2007 ve Státním okresním archivu Tachov.

V Tachově, 19. prosince 2007

Jana Zimová

Příloha č. 1 – Seznam použitých pramenů a literatury

Jan Janák-Zdeňka Hledíková-Jan Dobeš, Dějiny správy v českých zemích od počátků státu po současnost, Praha 2005

Sbírka zákonů republiky Československé – ročníky 1949, 1950, 1954

Sbírka zákonů a nařízení republiky Československé – ročník 1945, 1948

SOkA Tachov, Okresní národní výbor Stříbro inv.č. 203, sign. I/20e , kart. č. 25 Členové MSK (MNV) 1945 – 1949, obce E – K

SOkA Tachov, Okresní národní výbor Stříbro inv.č. 203, sign. I/20g , kart. č. 29 Seznam členů MSK (MNV) 1945 – 1947, obce B – Z

SOkA Tachov, Okresní národní výbor Stříbro inv.č. 203, sign. I/20g , kart. č. 30 Seznamy členů MSK (MNV) 1945 – 1946

SOkA Tachov, Okresní národní výbor Stříbro inv.č. 203, sign. I/20g , kart. č. 31 Evidence členů MNV 1946 – 1953, obce B – M

SOkA Tachov, Okresní národní výbor Stříbro inv.č. 425, sign. 54, kart. č. 286 Reorganizace MNV 1950 – 1952, B – K

SOkA Tachov, Okresní národní výbor Stříbro inv.č. 543, sign. 603, kart. č. 706 Přehled o sloučení obcí

SOkA Tachov, Okresní národní výbor Stříbro, sign. 129 Zápisy z revizí zrušených MNV obce J – K (1957 – 1958)

SOkA Tachov, Okresní národní výbor Stříbro inv. č. 487, sign. 603, kart. č. 513 Volby 1954, zápisy o hlasování do jednotlivých MNV

SOkA Tachov, Okresní národní výbor Tachov, sign. 604/1 Slučování obcí a změny hranic obcí 1952 – 1989

SOkA Tachov, Okresní národní výbor Tachov, sign. 129 Zápisy z revizí zrušených MNV obce K – L (1958 – 1961)

Úřední list republiky Československé – ročník 1945

Volby do ústavodárného Národního shromáždění dne 26. května 1946, část II. Volební výsledky podle obcí, sešit 2. Volební kraj V – VII Plzeň, Karlovy Vary, Ústí nad Labem, in: Zprávy Státního úřadu statistického, řada B, číslo 4 – 6, ročník XXVII. (1946) číslo 26 – 28

Příloha č. 2 – Seznam použitých zkratk

AO – archiv obce

bm – běžný metr

č. – číslo

č. j. – číslo jednací

čp. – číslo popisné

ČR – Česká republika

EL NAD – evidenční list národního archivního dědictví

ev. – evidenční

inv. č. – inventární číslo

JAF – jednotný archivní fond

kart. – karton

KNV – krajský národní výbor

MAV NF – místní akční výbor Národní fronty

MNV – místní národní výbor

MRK – místní rolnická komise

MSK – místní správní komise

NV – národní výbor

odst. – odstavec

ONV – okresní národní výbor

OSK – okresní správní komise

Sb. – sbírky

sign. – signatura

SOkA – státní okresní archiv

Inventární seznam

Úřední knihy**a) knihy správní**

1	Kniha zápisů ze schůzí obecního zastupitelstva, MSK, MNV, veřejných schůzí a schůzí všech zemědělců	(1925) 1946 – 1951	K 1

b) knihy evidenční

2	Kniha inventární	1958 – 1960	K 2

c) knihy účetní

3	Kniha příjmů	1958 – 1960	K 3
4	Kniha výdajů	1958 – 1960	K 4

Spisový materiál**Spisy**

5	Volby (seznamy voličů)	1949 – 1954	N 1
6	Finanční hospodaření (účetní závěrky obce, rozpočet obce, výkaz o hospodaření MNV)	1946 – 1950	N 1

Název archivu:	Státní okresní archiv Tachov
Název archivní pomůcky (archivního souboru):	Místní národní výbor Krásné Údolí
Značka archivního souboru:	MNV Krásné Údolí
Časový rozsah:	(1925) 1946 – 1960
Počet evidenčních jednotek:	5 (4 úřední knihy, 1 karton)
Počet inventárních jednotek:	6
Rozsah bm:	0,15 (0,08 úřední knihy, 0,07 karton)
Stav ke dni:	19. prosince 2007
Archivní soubor zpracovala:	Jana Zímová
Pomůcku sestavila:	Jana Zímová
Počet stran:	12
Počet exemplářů:	6
Pomůcku schválil:	Mgr. Jan Edl